

MESTO DUNAJSKÁ STREDA – DUNASZERDAHELY VÁROSA

HLAVNÝ KONTROLÓR – FŐELLENŐR

Hlavná 50/16, 929 01 Dunajská Streda

Č.z.: 756/7600/2023/115-FZ

Stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu mesta na rok 2023 a k návrhu viacročného rozpočtu mesta na roky 2024-2025

V súlade s § 18f odsek 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám stanovisko k návrhu rozpočtu Mesta Dunajská Streda na rok 2023 a k návrhu viacročného rozpočtu na roky 2024-2025. Pri spracovaní môjho stanoviska som vychádzal z posúdenia návrhu rozpočtu Mesta Dunajská Streda na rok 2023 – materiálu na rokovanie 3. zasadnutia mestského zastupiteľstva Dunajská Streda v IX. volebnom období.

Návrhu programového rozpočtu bol spracovaný v súlade so základnými právnymi normami, upravujúce rozpočtový proces územnej samosprávy, a to zákonom č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia:

- zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatných súvisiacich právnych noriem,
- zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov,
- všeobecne záväzné nariadenia mesta, ktorými sú upravované povinnosti poplatkového a daňového charakteru.

Návrh rozpočtu bol zostavený na základe rozpočtovej klasifikácie podľa opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 17. októbra 2018 č. MF/013593/2018-421, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Ministerstva financií SR z 8. decembra 2004 č. MF/010175/2004/-42, ktorým sa ustanovuje druhová organizačná a ekonomická klasifikácia v znení neskorších predpisov, ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy. Podľa nej sa jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu vrátane ich vecného vymedzenia a finančné operácie s finančnými aktívami a pasívami.

Zo strany predkladateľa je návrh viacročného rozpočtu spracovaný podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v členení podľa § 9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy na :

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok – rok 2023,
 - b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku – rok 2024,
 - c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2025.
- Príjmy a výdavky rozpočtov uvedených pod písmenom b) a písmenom c) nie sú záväzné.

Návrh rozpočtu na roky 2024 – 2025 je zostavený v rovnakom členení v akom sa zostavuje rozpočet mesta na rozpočtový rok 2023. Rozpočet mesta na rok 2023 je záväzný, rozpočty na nasledujúce dva roky nie sú záväzné, majú len orientačný charakter, ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch. Návrh rozpočtu na roky 2023 – 2025 je v súlade s § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vnútorne členený na :

- a) bežné príjmy a bežné výdavky
- b) kapitálové príjmy a kapitálové výdavky
- c) finančné operácie.

V návrhu rozpočtu na roky 2023 – 2025 sú vyjadrené vzťahy k štátnemu rozpočtu v rámci financovania prenesených kompetencií štátu, finančné vzťahy k štátnym fondom, k zriadeným a založeným právnickým a fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám, ktorým sa poskytujú prostriedky z rozpočtu mesta.

Návrh programového rozpočtu na rok 2023 sa uvažuje s mierne prebytkovou bilanciou príjmov a výdavkov vrátane finančných operácií.

- celkové príjmy	28.084.300,- €
- celkové výdavky	28.084.289,- €
- prebytok	11,- €

Návrh rozpočtu príjmov na rok 2023 predpokladá ich naplnenie vo výške 28.084.300,- €, čo v porovnaní s plánovanými príjmami na rok 2022 predstavuje pokles o 23,99 %. Vo výdavkovej časti predstavuje návrh rozpočtu celkový objem 28.084.289,- €, čo je na 76 %-nej úrovni schválených výdavkov v roku 2022. Vyššie príjmy a výdavky v roku 2022 ovplyvnili najmä príjmové finančné operácie, a to prevod finančných prostriedkov z rezervného fondu mesta a čerpanie investičného úveru.

Podľa doterajšieho znenia § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je obec povinná zostaviť svoj bežný rozpočet ako vyrovnaný alebo s prebytkom. Bežný rozpočet môže byť schodkový, len za podmienky, ak sa vo výdavkoch bežného rozpočtu rozpočtuje použitie účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu že jeho výška nesmie byť vyššia ako suma nevyčerpaných prostriedkov minulého obdobia. Novelou zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy účinnou od 15. decembra 2022 a platnej pre rok 2023, ustanovenie § 10 ods. 7 obec a vyšší územný celok nie sú povinné uplatňovať. Mesto Dunajská Streda túto možnosť v návrhu rozpočtu nevyužilo.

Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový:

- bežné príjmy	27.999.300,- €
- bežné výdavky	26.184.152,- €

V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi možno konštatovať, že s výnimkou roku 2022, výška prebytku bežného rozpočtu vo výške 1.815.148,- € je najnižší od roku 2017. V období 2017 až 2021 bola výška prebytku bežného rozpočtu v rozmedzí 2,2 až 3,2 mil. eur. Keďže prebytok bežného rozpočtu je zdrojom krytia schodku kapitálového rozpočtu a schodku rozpočtu finančných operácií, jeho výška výrazne určuje investičné možnosti mesta.

Bežné príjmy vo výške 27.999.300,- € sú o 810.759,- € vyššie ako plánované príjmy minulého roka. Na tomto zvýšení sa najviac podieľajú podielové dane, kde je navrhnutý príjem o 428.055,- € vyšší ako v roku 2022 a príjmy z poplatku za odvoz komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu, kde oproti minulému roku sa počíta s príjmom o 500.000,- € vyšším.

Daňové príjmy plánované vo výške 15.555.227,- € tvoria 55,48 % z celkových bežných príjmov a sú najstabilnejšou a najvýznamnejšou zložkou rozpočtu mesta.

Podielové dane sú plánované vo výške 11.056.227,- €, je to o čosi menej ako je v prognóze Ministerstva financií SR, ktorá bola zverejnená po schválení zákona o štátnom rozpočte na rok 2023. Pri plánovaní príjmov z miestnych daní a poplatkov sa vychádzalo z ich plnenia v predchádzajúcich rokoch a zo zmien všeobecne záväzných nariadení prijatými v decembri minulého roka.

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s dotáciami, ktoré budú poskytované mestu z rozpočtov jednotlivých rozpočtových kapitol v rámci financovania prenesených kompetencií a s ďalšími dotáciami zo štátneho rozpočtu v celkovej výške 9.012.688,- €. Na základe skúseností z predchádzajúcich rokov možno očakávať úpravy rozpočtu v priebehu roka 2023.

Rozpočet bežných výdavkov je plánovaný na úrovni 26.184.152,- €. Významnú úlohu budú zohrávať výdavky na energie. Ceny nárastu jednotiek tepla, elektriny i plynu už v roku 2022 zasiahli rozpočet mesta a to bez toho, aby sa zásadným spôsobom zmenila kvalita poskytovanej služby občanom. Z dôvodu šetrenia sú plánované nižšie výdavky na údržbu zelene a na opravárenské a údržbárske práce

v meste. Z dôvodu šetrenia a inflácie vznikajúci deficit pri udržiavaní a zveľadení majetku mesta bude treba riešiť v budúcnosti.

Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový:

- kapitálové príjmy	85.000,- €
- kapitálové výdavky	1.042.597,- €

Schodok kapitálového rozpočtu vo výške 957.597,- € je financovaný prostriedkami z prebytku bežného rozpočtu.

Finančné operácie

Predložený návrh rozpočtu v roku 2023 nepredpokladá čerpanie návratných zdrojov financovania ani prostriedky z rezervného fondu mesta.

Výdavkové finančné operácie sú plánované vo výške 857.540,- € a zdrojom ich financovania je prebytok bežného rozpočtu.

Programový rozpočet

Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v § 4 ods.5 ukladá samosprávam tzv. programové rozpočtovanie. Súčasťou návrhu rozpočtu mesta na rok 2023 je aj programový rozpočet s predkladanými zámermi, cieľmi a merateľnými ukazovateľmi zadefinovanými pri všetkých 9-ich programoch rozpočtu. Programový rozpočet je zostavený prehľadne, opisujúc navrhované príjmy, výdavky a finančné operácie v členení podľa programov. Väčšinou kopíruje zostavovanie predošlého rozpočtového roka. V programoch č. 2 a 5 boli zadefinované nové zámery a ciele a určené nové merateľné ukazovatele.

Programy uvedené v bodoch 1 až 9 vyjadrujú v dostatočnej miere potreby mesta pričom ich podprogramy a prvky sú v súlade so zámermi a cieľmi miestnej samosprávy na plánovaný rok 2023. Predkladané zámery, ciele, merateľné ukazovatele a cieľové hodnoty vzhľadom na plánovaný objem výdavkov pokladám za vhodné.

Záver

Preskúmaním predloženého návrhu rozpočtu na roky 2023-2025 konštatujem, že je spracovaný transparentne, zohľadňuje súčasnú ekonomickú situáciu mesta a je zostavený v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, všeobecne záväznými nariadeniami a internými predpismi mesta.

Návrh rozpočtu mesta na rok 2023 je zostavený ako mierne prebytkový a pri jeho tvorbe sa vychádzalo z aktuálnych prognóz daňových príjmov verejnej správy a z vývoja príjmov a výdavkov v minulom roku, t.j. z monitoringu vývoja rozpočtu v roku 2022 a očakávaného plnenia k 31.12.2022.

Návrh rozpočtu je zostavený tak, aby bolo zabezpečené plnenie základných funkcií a kompetencií mesta, plnenie základných povinností spojených so samostatným hospodárením a nakladaním s majetkom mesta a príjmami mesta.

Návrh rozpočtu bol verejne zverejnený zákonným spôsobom dňa 21.12.2022 v zákonom stanovenej lehote, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti predložený návrh rozpočtu Mesta Dunajská Streda na rok 2023 odporúčam Mestskému zastupiteľstvu v Dunajskej Strede schváliť.

V Dunajskej Strede, dňa 16.01.2023

Ing. Fekete Zoltán
hlavný kontrolór